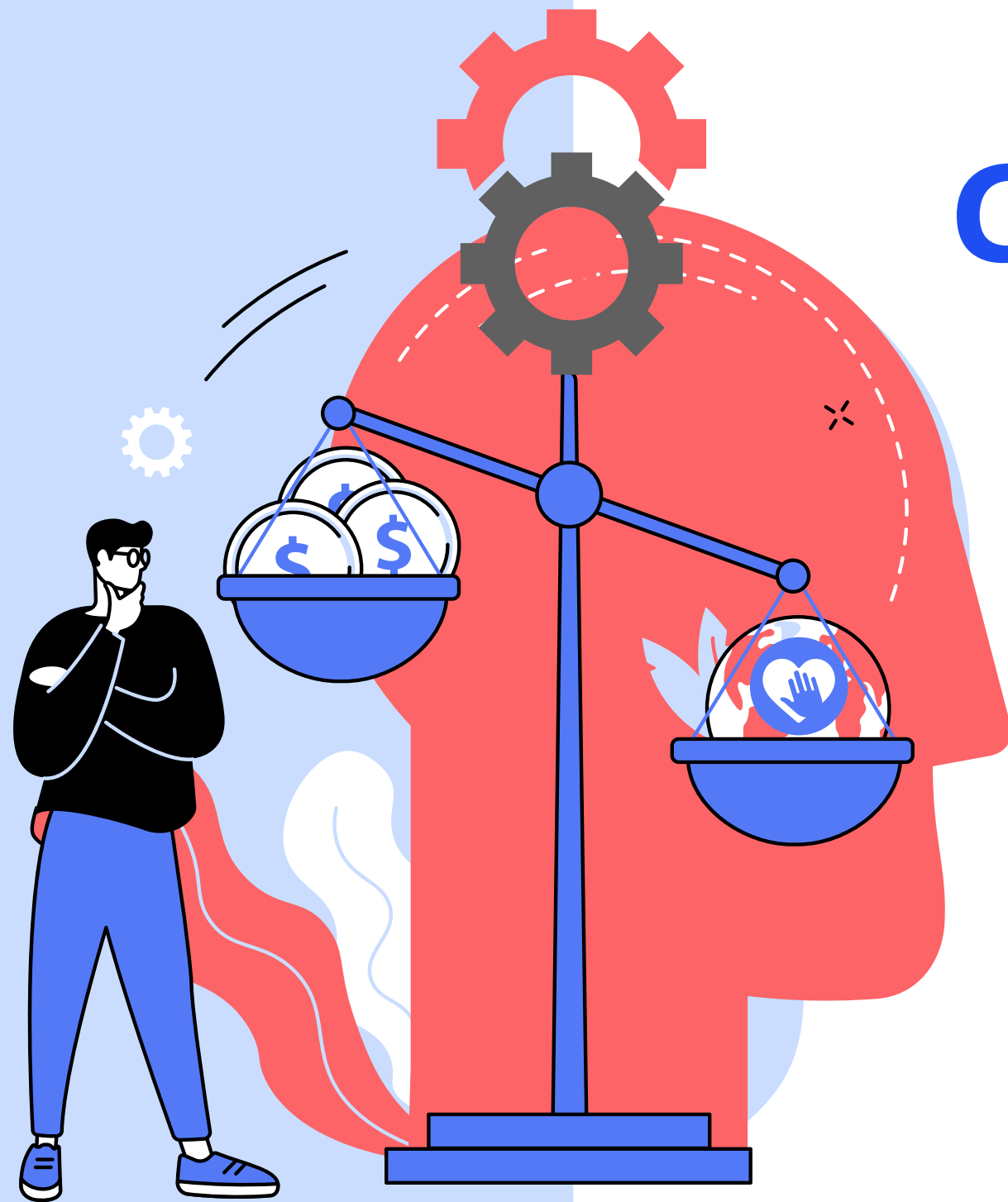

การทุจริตและความรับผิดชอบ

ด้านการเงิน การคลัง

ในการปฏิบัติงานสิ่งที่ต้องยึดถือและปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะเป็น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศต่างๆ หากไม่ปฏิบัติตาม บางครั้งทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน และผลงานที่ได้ออกมา ก็อาจขาดประสิทธิภาพไปด้วยทั้งนี้ นอกเหนือจากการขาดผลสัมฤทธิ์ของงานแล้ว บางครั้งก็อาจนำไปสู่การกระทำที่นำไปสู่การทุจริตได้ การทุจริตส่วนใหญ่ เกิดจากการการไม่ปฏิบัติ หรือขาดการกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ ซึ่งจะพบได้บ่อยจากการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลัง

อ้างอิง - เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของ
หน่วยงานภาครัฐ
- พรบ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 และ แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
กระทรวงการคลัง

ศูนย์ตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยมหิดล

เรียบเรียงโดย นางสาวนิลบล โลหะกุลวิษ
เดือนสิงหาคม 2565

1

ด้านรายรับ

- รับเงินแล้วไม่ออกใบเสร็จรับเงิน
- แสดงตนว่ามีหน้าที่รับเงินรายได้แล้วยักยอกเงินไปใช้ส่วนตัว
- ออกไปรับเงินนอกสถานที่แล้วยักยอกเงินไปใช้
- ใช้สำเนาใบเสร็จรับเงินปลอมในการรับเงิน โดยพิมพ์ปลอมขึ้นเองทั้งฉบับ
- ใช้ใบเสร็จจริงของปีงบประมาณเก่าที่เก็บไว้ไม่ส่งคืน
- ใช้ใบเสร็จที่จัดซื้อจริงแต่ยักยอกบางส่วนไว้ไม่ลงทะเบียนคุมทั้งหมด
- แก้จำนวนเงินในใบเสร็จรับเงินให้มีจำนวนเงินต่ำกว่าจำนวนเงินที่รับจริง

2

ด้านรายจ่าย

- จัดทำคำขอเบิกเงิน หลักฐานการเบิกจ่าย และเช็ค โดยไม่มีหนี้ที่ต้องจ่ายจริง
- ลงนามสั่งจ่ายเช็คเกินกว่าจำนวนที่ต้องจ่ายจริง
- แก้ไขปลอมแปลงลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย
- จัดทำหลักฐานการเบิกจ่ายเท็จ
- หลักฐานการจ้างลูกจ้างชั่วคราวโดยมิได้มีการจ้างจริง
- หลักฐานการจัดฝึกอบรมโดยไม่มี การฝึกอบรมจริง
- เบิกจ่ายเงินแล้วไม่นำเงินไปจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมัน
- ใช้รหัสของผู้มีอำนาจอนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินที่เบิกจ่าย
- แก้ไขเปลี่ยนแปลงเลขที่บัญชีของเจ้าหนี้ให้เป็นบัญชีของตน
- สร้างหลักฐานประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO) เป็นเท็จ

3

ด้านเก็บรักษาเงิน

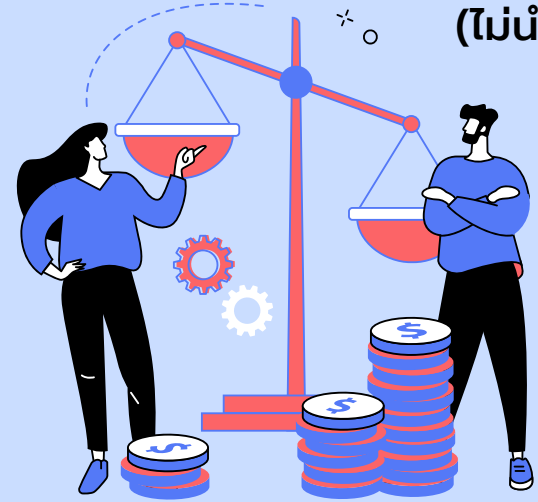
- ไม่จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน
- คณะกรรมการเก็บรักษาเงินไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ เช่น
 - > ไม่ลงนามในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน
 - > ไม่ได้ตรวจสอบตัวเงินกับหลักฐานแทนตัวเงินให้ถูกต้องตรงกัน
 - > ไม่นำเงินเข้าเก็บในตู้নিরภัย

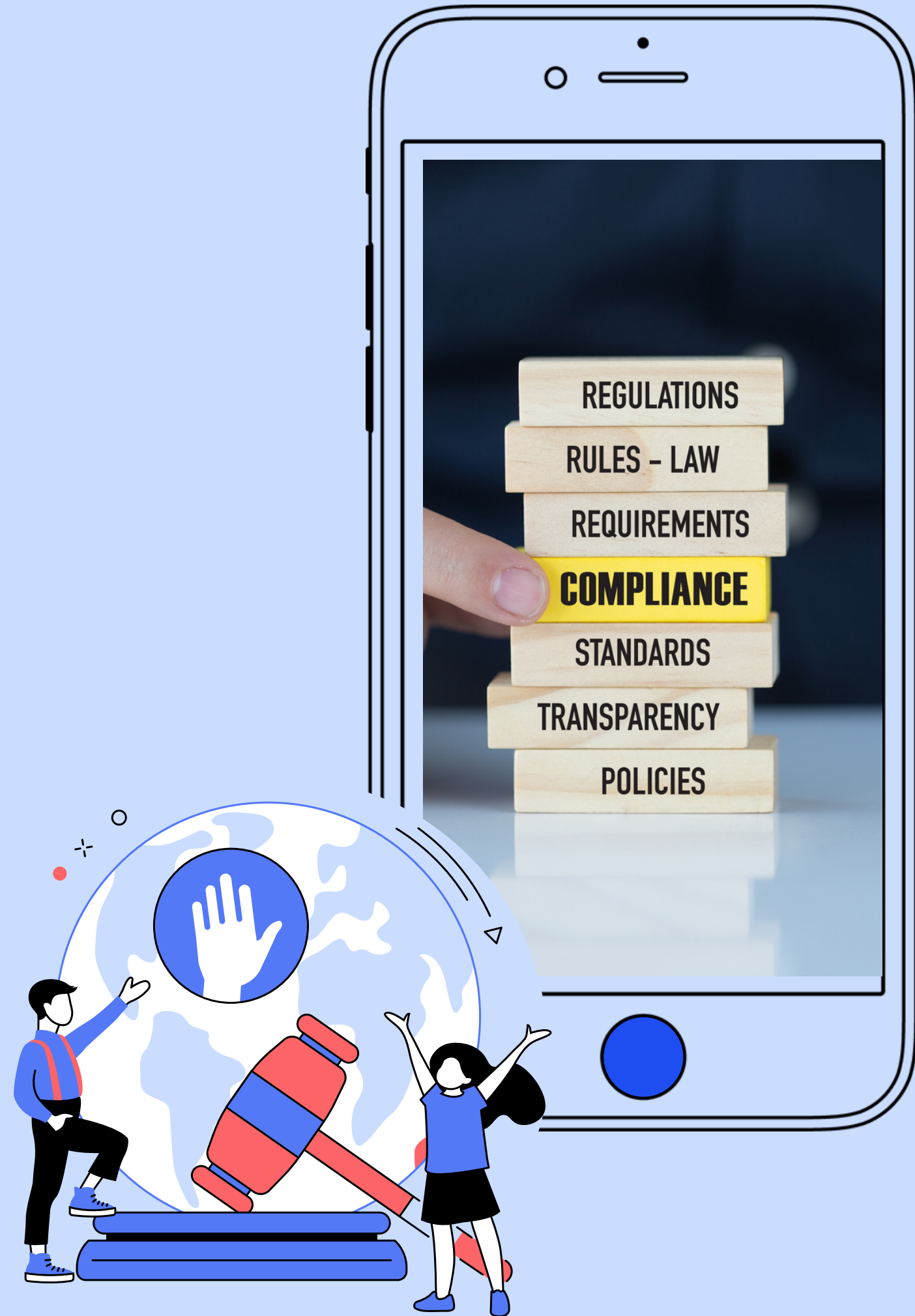
สัดส่วนความรับผิดชอบ

ด้านการเงิน การคลัง : กรณีที่เกิดการทุจริต จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน แน่นอนว่าผู้ทุจริตต้องรับผิดชอบต่อค่าความเสียหายทั้งหมด แต่ไม่ใช่แค่เพียงผู้ทุจริตเท่านั้นที่ต้องรับผิดชอบ เพราะถ้าหากการทุจริตนั้นเกิดขึ้นจากการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็นผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้บังคับบัญชา ก็จะต้องมีส่วนในความรับผิดชอบในความเสียหายนั้น ตามสัดส่วนดังนี้

ลักษณะความเสียหาย	ผู้ทุจริต	คณะกรรมการ	ผู้เกี่ยวข้อง (ตรวจสอบ / เสนอความเห็น)	ผู้บังคับบัญชา ชั้นต้น - กลาง	ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง
ด้านรายรับ (รับเงินแล้วนำไปใช้ส่วนตัว)	100%		ฝ่ายการเงิน 60%	ผู้ผ่านงาน 20%	ผู้อนุมัติ 20%
ด้านรายจ่าย (เบิกจ่ายเงินโดยทุจริต)	100%		ฝ่ายการเงิน 60%	ผู้ผ่านงาน 20%	ผู้อนุมัติ 20%
ด้านการเก็บรักษาเงิน (ไม่นำส่งเงิน)	100%	กก. เก็บรักษาเงิน 60%	ฝ่ายการเงิน 20%	ผู้ผ่านงาน 10%	ผู้อนุมัติ 10%

** แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

สาเหตุที่ผู้บังคับบัญชาต้องรับผิดชอบในกรณีที่ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการทุจริตนั้น ศาลปกครองได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้ เนื่องจากผู้บังคับบัญชา

- มิได้ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงาน เช่น การเก็บรักษาสมุดเช็ค สมุดเงินฝากธนาคาร ใบสำคัญเกี่ยวกับการเบิกจ่าย
- ไม่ตรวจสอบจำนวนเงินที่เบิกจากธนาคารเทียบกับยอดเงินที่เบิกตามฎีกา
- ไม่ควบคุม กำกับ ดูแล ให้มีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบัน
- ไม่ควบคุม กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการรับ-ส่งเงิน
- ไม่ควบคุมให้เจ้าหน้าที่จัดทำเช็คให้ถูกต้อง
- ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ควบคุม ดูแล การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบและคำสั่งของทางราชการ แต่มิได้กระทำโดยเคร่งครัด

“การปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และกำกับให้เกิดการควบคุมภายในที่ดีในหน่วยงาน จะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตภายในองค์กรได้ รวมทั้งบุคลากรควรช่วยกันสอดส่อง
ดูแล สร้างจิตสำนึกที่ดี
เพื่อให้องค์กรของเราปราศจากทุจริต”